

fidh

فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر

LDDHI

جامعه دفاع از حقوق بشر در ایران

ایران: موج گسترده اعدام ها و صدور حکم های سرکوب آزادی بیان، مخالفت سیاسی و گروه های قومی

پاریس، ۱۶ دی ۱۳۸۹

فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر و جامعه دفاع از حقوق بشر در ایران نگرانی شدید خود را از موج رو به گسترش اعدام و صدور احکام اعدام برای ده ها نفر در جمهوری اسلامی ایران در پی محاکمه های کاملاً ناعادلانه و به دلایل آشکار سرکوب آزادی بیان و وابستگی سیاسی یا قومی آنها ابراز می دارند.

در روز ۱۵ دی ۱۳۸۹، تعداد اعدام ها در ظرف تنها یک ماه به حدود ۷۰ مورد رسید. بنا به گزارش های مختلف رسمی و نیمه رسمی، این تعداد شامل یک مورد اعدام در انتظار عمومی در روز ۱۵ دی، ۸ مورد اعدام در روز ۱۳ دی و ۱۶ مورد «در روز های اخیر در اهواز» بود. اکثر اعدام شدگان متهم به قاچاق مواد مخدر بودند، اما حداقل ۱۸ نفر نیز به دلایل سیاسی و به اتهام های مبهمی از جمله محاربه و افساد فی الارض اعدام شدند.

عبدالکریم لاهیجی، نایب رئیس فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر و رئیس جامعه دفاع از حقوق بشر در ایران، «تعداد زیاد اعدام ها و خفقان روزافزون را» محکوم و «جامعه بین المللی را یک بار دیگر فراخواند تا محکومیت ایران را در قطعنامه ۲۱ دسامبر ۲۰۱۰ مجمع عمومی سازمان ملل با تصویب مجازات های مشخص فردی علیه جنایتکاران مسئول نقض فاحش و گسترده حقوق بشر بازتاب دهند.»

به ویژه اعدام های زیر آشکارا با تعهدات بین المللی ایران بر اساس میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی مغایر هستند:

- **علی صارمی**، ۶۲ ساله، یکی از ۴۰ زندانی عقیدتی بود که فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر و گزارشگران بدون مرز در خرداد ۱۳۸۹ کارزار مشترکی برای آزادیشان به راه انداختند (نگاه کنید به: <http://www.rsf-fidh-iran.org/?lang=fa>). علی صارمی که در دهه های ۱۳۶۰ و ۱۳۷۰ دست کم یازده سال را در زندان سپری کرده و دوباره در شهریور ۱۳۸۶ دستگیر و به محاربه متهم شده بود، در روز ۷ دی ۱۳۸۹ در زندان اوین به دار آویخته شد. در همان روز یک نفر دیگر نیز به نام **علی اکبر سیادت** به اتهام جاسوسی برای اسرائیل اعدام شد، اما دولتمردان از ارائه اطلاعات مشخص در باره پرونده او سر باز زدند.
- ۱۶ نفر از زندانیان اعدام شده از اقلیت قومی بلوچ بودند. یازده نفر از آنان در تاریخ ۱۱ آذر به اتهام ظاهری عضویت در یک گروه تروریستی به نام جندالله اعدام شدند. اعدام این عده بلافاصله پس از یک بمب گذاری انتحاری در مسجدی در چابهار در استان سیستان و بلوچستان در تاریخ ۶ آذر که جندالله مسئولیت آن را به عهده گرفت، انجام شد. این اقدام به عنوان یک عمل انتقام جویانه از قربانیانی که پیش از بمب گذاری در زندان به سر می بردند، تلقی می شود.
- از میان حدود ۵۰ متهم به قاچاق مواد مخدر که اعدام شدند، ۸ نفر آنها در کرمانشاه و ۱۶ نفر در اهواز به دار آویخته شدند. استان کرمانشاه در غرب ایران به طور عمده محل سکونت کردها، یعنی یکی دیگر از جوامع قومی، و اهواز مرکز استان جنوبی خوزستان است که در آن شمار زیادی از گروه قومی عرب زبان ایرانی زندگی می کنند.

- بنا به گزارش های غیررسمی ۱۰ نفر نیز در اوایل دی ماه مخفیانه در زندان وکیل آباد مشهد اعدام شده اند. در ماه های اخیر چندین بار اعدام های دسته جمعی در زندان مشهد گزارش شده است.
- گزارش های دیگری حکایت از صدور احکام اعدام در پی محاکمه های ناعادلانه و خودسرانه در ماه های گذشته در نقض تعهدات بین المللی ایران دارد:
- حکم های سنگسار یک مرد (ولی جانفشانی) و یک زن (ساریه عبادی) که به اتهام زنای محصنه در زندان ارومیه به سر می برند، برای دومین بار در دیوان عالی کشور تایید شده است (۱ دی ۱۳۸۹).
- حداقل یک نوجوان (به نام اشکان) به اتهام ارتکاب قتل در ۱۴ سالگی در استان فارس به مرگ محکوم شده است (۳۰ آذر).
- یک ایرانی - کانادایی طراح وبسایت، به نام سعید ملک پور، پس از اعتراف در زیر شکنجه زیاد، به اتهام «محرابه و افساد فی الارض، توهین به مقدسات، تبلیغ علیه نظام و توهین به رهبر» به اعدام محکوم شده است (۱۴ آذر). یک ایرانی - کانادایی دیگر به نام حمید قاسمی شمال نیز از سال ۱۳۸۷ به اتهام جاسوسی به اعدام محکوم شده است.
- حداقل یک کشیش مسیحی به نام یوسف ندرخانی به اتهام ارتداد در اواخر شهریور در رشت به اعدام محکوم شده است. احتمال آن می رود که یک کشیش زندانی دیگر به نام بهروز صادق خانجانی نیز در شیراز با همین حکم روبرو شود. خطر و تهدید علیه نوکیشان مسیحی در ایران در روز ۱۴ دی ۱۳۸۹ بیشتر آشکار شد. مرتضی تمدن، استاندار تهران، «مسیحیان تیشیری را یک جریان منحرف و فاسد» خواند و گفت: «سران این جریان در استان تهران به دام افتاده اند و شمار بیشتری نیز در آینده نزدیک دستگیر خواهند شد.» گزارش های غیررسمی حاکی است که حداقل ۶۰ مسیحی از جمله کشیش لئونارد کشیشیان در اصفهان در شب کریسمس دستگیر شده اند.
- یک زندانی سیاسی کرد به نام حبیب الله لطیفی پور که نزدیک بود در اوایل دی ماه اعدام شود تنها پس از اعتراض گسترده بین المللی موقتا نجات یافت و در انتظار رسیدگی احتمالی دوباره به پرونده اش به سر می برد. دو زندانی سیاسی کرد دیگر، به نام های زانیار مرادی و لقمان مرادی، در روز ۱۱ دی به اعدام در انتظار عمومی محکوم شدند. پدر زانیار مرادی، که یک فعال سیاسی در خارج از کشور است، گفت که فرزندش به تلافی فعالیت های سیاسی پدر به اعدام محکوم شده است. اتهام هر سه نفر محاربه و افساد فی الارض است. گویا در حدود ۲۰ زندانی کرد محکوم به اعدام هستند و بعضی از آنها، به ویژه حسین خضری و زینب جلالیان، در خطر اعدام قریب الوقوع به سر می برند.
- یک زن ایرانی - هلندی به نام زهرا بهرامی، که در دی ماه ۱۳۸۸ در اعتراض های ضد حکومتی در تهران دستگیر شده بود، بنا به گزارش های روز ۱۵ دی ۱۳۸۹ به اتهام «همراه داشتن نیم کیلو کوکائین» به اعدام محکوم شد. او در دادگاه خود این اتهام را رد کرده و اعتراف به آنرا به خاطر «شکنجه های جسمی و روحی» خود در بند ۲۰۹ وزارت اطلاعات در زندان اوین اعلام کرده است. او یک بار دیگر «به اتهام وابستگی به یک گروه مسلح بار دیگر محاکمه» و احتمالا دوباره به اعدام محکوم خواهد شد.
- حداقل هفت نفر از زندانیانی که در اعتراض های پس از انتخابات ریاست جمهوری سال گذشته دستگیر شدند به اتهام محاربه به اعدام محکوم شده اند. بنا به گزارشی در روز ۱۶ دی ۱۳۸۹، حکم اعدام یکی از آنها به نام جعفر کاظمی به اجرای احکام ارسال شده و او در خطر اعدام قریب الوقوع به سر می برد.

اطلاعات پیشینه ای

در حالی که تعداد رو به افزایشی از کشورهای سراسر جهان مجازات اعدام را ملغا کرده اند، جمهوری اسلامی ایران مدت هاست که از لحاظ تعداد سرانه اعدام از چین پیشی گرفته است. تعداد اعدام ها در ایران در سال های اخیر در پی شروع ریاست جمهوری احمدی نژاد در سال ۱۳۸۴ (۲۰۰۵ میلادی) پیوسته رو به افزایش بوده است، و از ۹۴ مورد در ۲۰۰۵ به ۱۷۷ مورد (در سال ۲۰۰۶ میلادی)، ۳۳۵ مورد (۲۰۰۷)، ۳۴۶ مورد (۲۰۰۸) و ۳۸۸ مورد

(۲۰۰۹) رسیده است. این آمار حداقل تعدادی است که از منابع مختلف گردآوری می شود، اما تعداد واقعی ممکن است بسیار بیشتر باشد، زیرا قوه قضاییه ایران تمام حکم های صادره یا اجرا شده اعدام را منظمًا گزارش نمی کند.

هزاران نفر در ایران در زیر حکم اعدام به سر می برند. یک هیأت پارلمانی افغانستان که در بهمن ۱۳۸۸ از ایران بازدید کرد اعلام کرد که ۳۰۰۰ از اتباع افغانستان در ایران محکوم به اعدام هستند. بنا به گزارشی در مرداد ماه ۱۳۸۹، آیت الله صادق لاریجانی، رئیس قوه قضاییه، در نامه ای به آیت الله خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی، خواهان اجازه اجرای اعدام ۱۱۲۰ نفر شد که احکامشان در دادگاه ها تایید شده است. سکوت دولتمردان ایران در باره این گزارش بسیار توجه برانگیز بود.

نظام قضایی ایران پیوسته و منظمًا متهمان را از حق بهره مندی از موازین قضایی و محاکمه عادلانه بر اساس موازین بین المللی محروم می کند. زندانیان معمولاً پس از اجبار به اعتراف در دادگاه های فرمایشی به شدت ناعادلانه مورد محاکمه قرار می گیرند. قانون مجازات اسلامی جاری در ایران تصریح می کند: «هر کسی که برای ایجاد رعب و هراس و سلب آزادی و امنیت مردم دست به اسلحه ببرد محارب و مفسد فی الارض است.» علاوه بر این، «سارق مسلح و قطاع الطريق» (راهزن) نیز محارب هستند. قاضی می تواند به اختیار خود محارب را به یکی از چهار مجازات زیر محکوم کند: اعدام، آویختن به دار (مصلوب کردن) به مدت سه روز (طوری که نحوه بستن موجب مرگ او نگردد)، اول قطع دست راست و سپس پای چپ و نفی بلد (تبعید). قاضیان اغلب، و به ویژه در پرونده های سیاسی، مجازات اعدام صادر می کنند.

بر اساس میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، که دولت ایران عضو آن است، کشورهای عضو مجازات اعدام را باید تنها برای «مهمترین جنایت ها» به کار بگیرند، که به معنای جنایت های عمدی با پیامدهای مرگبار یا بسیار حاد است. اتهام ها و جرایم مورد ادعای مقامات قضایی ایران در اکثریت قاطع موارد در محدوده «مهمترین جنایت ها» قرار نمی گیرند. به علاوه، نگرانی زندانیان در زیر حکم اعدام به مدت طولانی، صدور و اجرای حکم اعدام با دار یا سنگسار به اتهام های سیاسی یا جنسی مصداق آشکار شکنجه یا مجازات های غیرانسانی و تحقیر آمیز و نقض میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی است.

برای اطلاعات بیشتر، نگاه کنید به گزارش های زیر:

گزارش فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر و جامعه دفاع از حقوق بشر در ایران در باره تبعیض ضد اقلیت های قومی و دینی در ایران با عنوان «رُویه پنهان ایران» (مهر ۱۳۸۹)، در:

http://www.fidh.org/IMG/pdf/FIDH_LDDHI.pdf

کارزار مشترک فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر و گزارشگران بدون مرز: ایران – آزادی برای تمام زندانیان عقیدتی در ایران»، در:

<http://www.rsf-fidh-iran.org/?lang=fa>

گزارش فدراسیون بین المللی جامعه های حقوق بشر در باره مجازات اعدام در ایران: «سیاست دولتی ترس و وحشت» (اردیبهشت ۱۳۸۸ و بهمن ۱۳۸۹)

http://www.fidh.org/IMG/pdf/Death_Penalty_report_Persian_.pdf

http://www.fidh.org/IMG/pdf/ReportIran_Congress_Farsi_.pdf

مسئولان تماس با مطبوعات:

Karine Appy : + 33 1 43 55 14 12 / + 33 6 48 05 91 57

Arthur Manet : + 33 1 43 55 90 19 / + 33 6 72 28 42 94

<http://www.fidh.org/%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%85%D9%88%D8%AC-%DA%AF%D8%B3%D8%AA%D8%B1%D8%AF%D9%87-%D8%A7%D8%B9%D8%AF%D8%A7%D9%85-%D9%87%D8%A7-%D9%88>